

leikarhøllini, har fólkaflokksmenn høvdu fingið sjálvt ein stillara hjá Sverra at stinga hann í ryggin, og hvar ið teir ikki smæddust við at rópa sambandsmann eftir honum.

Hann, ið seinastur av øllum skuldi lopið á Sverra er blaðstjórin á »Dagblaðnum«, hann, ið á sinni ikki aftraði seg við at melda seg inn í loysunarflokk Sverra fyri so um stutta tíð at hvørva og knappliga stinga undan kavi sum pennamaður hjá fólkaflokkinum, hvørs høvdingi nú tykist at hava bannað øllum, ið hann áður hevur hildið fram fyri fullveldi.

Munur er á monnum — munur er á fastleikanum og tingnini hjá Sverra sum fullveldismanni og so støðuni hjá teimum, ið skaptu prikkalógina.

Johan N. Dam i Porkeri.

Mánadagin 25. juni doyði á »Dr. Alexandrines Hospital« Johan N. Dam i Porkeri. Við honum er ein av okkara góðu Føroyingum og bestu arbeidarum og sjónmonnum farin frá okkum.

Seinast vit hittu hann, var um-borð á »Smirli«. Hann var á veg til Havnar at fáa sær læknahjálp.

»Eg havi heila mitt liv verið frískur sum fiskurin í sjónum. Eg dugi nú ikki reiðuliga at fata hetta, at eg eri vordin sjúkur. Vildi ikki trúgva mær sjálvum. Men eg kendi á mær, at tað var galið við mær, ein hundrað punds sekkur var lika so tungur hjá mær at bera sum ein tveyhundrað punds sekkur var áður. Hjá einum arbeidara við familju, tungum húsi, at leggjast sjúkur, er meiri enn tungt. Tað er ein vanlukka her hjá okkum. Ti her er ikki sum í øðrum londum gjørt nakað fyri, at tann familja, sum verður rakt av sjúku, ikki eisini skal nivast til jarðar av sorg og trega yvir, hvussu eins kærur skulu fáa tað, teimum tørvar til matnað og klædnað.«

Um soleiðis fullu orð hansara, tá ið vit talaðu um okkara vinnuligu og socialu viðurskipti. Kendi hann á sær, at hansara stund var so nær?

Hann — hesin rættlinjandi og yvir fyri sinni familju og starvsbrøðrum so eymsferandi fiskimaður og arbeidari — lika sum ikki orkaði at bera tað við sær sjálvum, at hansara vóru so illa tryggjað, vóru so hjálpað, at um hann fall, vóru allar vónir slektar.

Javnaðarmenn hava ferð eftir ferð havt frammi, at allar einkjur skuldu hava sama rætt til tryggjngarpening, annaðhvørt maðurin var deyður á landi ella á sjónum. Men higartil hava okkara afturhaldsmenn ikki verið at fingið til

vega fyri hesum so aldeilis rættvisa kravi. Einkjan eftir Johan Dam situr ti í dag sum so mangar aðrar einkjur uttan nakran rætt til einkjupening. Hvussu ræðuligt er hetta kortuni ikki, tá ið vit skjótt kunnu vera samdir um, at einkjan eftir mannin, ið er deyður á sóttarsong, er fult so nógv treingjandi, sum einkjan eftir hin sjólætta. Hetta órættvísti, ja, hetta hjartaløysi kann ikki verða varandi. Her má ein broyting henda. Føroya fólk má krevja eina broyting í okkara socialu skipan og forsong, so at vit ikki lata sólina fara niður uttan at vita, at syrgt er fyri einkjum og fadirløysum og teimum sjúku og øllum, sum vanlukkan hevur rakt.

Johan Dam varð 49 ára gamal. Eftir hann situr einkja við fullum húsi av óforsyrgdum børnum.

Sum tann idealistur og hugsjónarmaður Johan var, var hann heilur og hollur socialistur, og minni um hann verður at standa millum hansara starvsfelagar sum ein fyrmynd um trúskap og hita fyri frigeringini av fiskimanna- og arbeidarastattinum, ið higartil hevur livað á skuggasíðuni í okkara samfelag.

Fríður veri við hansara minni.

Hvar ber leiðin?

Tann 24. mars í ár spurdi eg í hesum blaði um hinir politisku flokkarnar á Tingi torðu at koma alment fram fyri organisatiónir vinnulivs okkara við teirra uppskotum til endurreisan av okkara vinnulivi í sinni heild — og fyrst og fremst endurnýggjan av okkara fiskiflota.

Enn er einki komið úr hesum horni; men harafturimóti eru tey fullgiggjað uppskot, sum javnaðarmenn á Tingi hava sett fram, nú almannakunngjerd Føroya fólk í einum bóklingi: »Arbeidi til øll á sjógv og á landi«.

Latið ánaði meg, at tað vóru so greið og væl gjøgnumtonkt uppskot, sum tey, ið hesin bókingur javnaðarmanna inniheldur, ið vórðu so skammiliga haggreidd av meirluta — afturhaldsflokkunum á Tingi — jarðløgð sum fantasifostur, yvirbjóðingarpolitikkur, propaganda, orðklúgvari o. s. fr.

Hvat í allari víðu verð teinkja fólkavaldir tingmenn fyri sær? Hvat sita teir til á tingi, tá ið teir við kældum blóði kvæla tilk uppskot, sum veruliga miðja imóti at endurreisa vinnuliv okkara.

Um so meginparturin, fyri ikki at siga allir tingmenn, uttan javnaðarmenn, vóru betaltir fyri at lopið naggitódn í allan framburð her á landi, so kundu teir ikki haft gjørt tað betur.

Hvørt mannbarn í Føroyum veit og hoyrir dag um dag, hvat

Tann besti motorurin til fiskiskip og farmaskip er

TANN NÝGGI ALPHA-DIESEL MOTORURIN

Óføra billigur í rakstri.

Lættur at røkja.

Nærri frágreiðing um støddir, prísir o. s. fr. hjá

OLAF PETERSEN, verkfrøðingi
TÓRSHAVN

ið hendir í hinum Norðanlondum, í Bretlandi, ja, kring heimin nevniliga: Ein utreinsan frá botni av, av hini óhýrligu rótini til allar ólukkur: arbeidsloysi, hungur og kriggj — hitt privatkapitalistiska trustaveldi.

Hvat ger fjeldin í Danmark, í Noreg, í Islandi, í stóra Bretlandi, í Fraklandi, ja, kring tað víðu verð? Hon fylkist, lærd av royndum, — litandi á egna meg og mentan — um eina socialistiska skipan frá botni av. SOCIALISERING er her-róp fjeldarinnar kring allan heimin í dag — uttan bara í Føroyum.

Væl er borið í band her hjá okkum — harmiligt! Men fjeldin hevur jú sjálv valt. Einstakir privatir vinnulivsharar spældu við fjeldini — við einum nationalum gal(l)rópi í navni Føroya arbeidara og fiskimanna — og vunu sær politiska meg. Og hvat er úrslitið? Akkurát tað sama, sum tað, ið fjeldin í øðrum londum hevur ásannað og karakteriserað í hesum orðum: »Først naar den radikale Nationalisme har naaet Magten, lader den Masken falde overfor Arbejderne«.

Hetta hevur fjeldin í øðrum londum ásannað; men eisini Føroya arbeidarar og fiskimenn hava á sannað samanleiki í hesum.

Tað nyttar okkum litid at vinda føroyskt merki á stong og træstast um málspurningar og annað innan-hold »nationalt« fjas, tá ið arbeids- og vinnuløysi ræður. Úrslitið verður ikki mjúkari, um sakførari á føroyskum máli rykkir okkum út úr holuni. Føroyskt og nationalt vekingarliv er gott, men dugir einki uttan hjá økonomiskt frium mann.

Føroya fólk hevur lagnu sína í egnum hondum. Hvi skulu vit, Føroya arbeidarar og fiskimenn, ikki fylkjast um eina socialistiska skipan? Vit hava til í dag roynt alt annað enn nettupp hesa leið. Hvi ikki royna hana og skapað meguleikar fyri øll bæði á sjógv og á landi.

Skiðið, sum her hevur rátt, má verða broytt. Er tað rætt stýrt í landi okkara við 26000 sálum og eini nationalformúgu, kanska størri enn í nøkrum øðrum landi í mun til støddina og íbúgvartalíð, at

menn skulu vera so fyrirkomnir, sum tann maður, ið skrivað hevði til P. M. Dam, sum lýst var í einum »Sociali« herfyri. Hesin maður fer út úr hesi Føroya gulltið við eini skuld uppá 5000 kr. við konu og 6 børnum — og vinnuleysur. Er hetta skil á! Hvat verður endin á okkum? Eitt herligt grundarlag fyri einum fullveldislandi!!! Væl er stýrt!! Væl er sitið fyri borgum!! Feitt er úrslitið aftaná teir størriðaðu politisku flokksmenn, sum hava sitið á Tingi. Annarhver maður á húsagongd! Meginparturin av Føroya fólkvið tveitur út í vinnuløysi! Ungur sum gamal — útslitnir menn upp móti 80 árum noyðast at rýma av landinum fyri at bjarga hvinum í Islandi. Føroyar oyðast fyri sínar bestu arbeidarar, fiskimenn og handverkarar!! HETTA ER IKKI FANTASI. TIT GÓÐU HARRAR, FOLKA-FLOKKS- OG AFTURHALDS-MENN. HETTA ER IKKI ORÐ- KLÚGVARI; MEN EIN BEISK-UR, EIN SKAMMILIGUR VER-UNLEIKI. Um tit ikki høvdu binið høvdið av allari skomm, so høvdu tit í minsta lagið tagt.

Føroya arbeidarar og fiskimenn eru vaknaðir. Teir vilja hava breið istaðin fyri orðaskvaldur. Vit krevja javnaðarmenn inn á Ting og teirra uppskot gjøgnumtørd út í odd og egg. Og tað áðrenn land okkara verður esku-kalt.

Arbeidarar og fiskimenn. Tit siggia sjálvir leiðina. Tit siga sjálvir, at arbeidi til øll á sjógv og á landi kann skapast. Tit hava sjálvir veldi á gjøgnumføra hetta, um bert tit standa saman og fylkjast um tykkara egnu menn. Trokið bert á, samlaðir, gjøgnum organisatiónir tykkara, og krevjið uppskot javnaðarmanna: Arbeidi til øll á sjógv og á landi, gjøgnumfært á Føroya Løgtingi.

ORGANISERABØUR

Vegna feriu,

er kantór og útsalg stongt kl. 2 frá mánadegi tann 16. juli til mánadagin tann 6. august.

Anton Andréen.